

Loovtöö III kooliastmes

1. Üldsätted

1.1. Läbivatest teemadest lähtuvat või õppeaineid lõimivat loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

1.2. Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.

1.3. Tartu Descartes`i Koolis tehakse loovtöö 8. klassis. Soovitavalt võiks loovtöö olla praktilise väljundiga (st valmib mingi asi/ese), näiteks

- õppematerjal (õppemäng, õppeülesanded),
- kunsttöö,
- mööbliese,
- riietuse,
- fotod,
- video,
- arvutiprogramm (sh veebileht),
- roboti ehitamine,
- tantsu- või võimlemiskava,
- muusikaline etteaste (nt bänd õpib selgeks ühe loo või teeb omaloomingu esitluse),
- mõne (loodusteadusliku) katse korraldamine, koos katseseadmete valmistamisega,
- kirjatöö (sh ajaleht),
- näidend/lavastus,
- ürituse korraldamine,
- projekt (projekti juhtimine või läbiviimine),
- uurimus (uurimistöö).

2. Korraldus

2.1. Valdavalt kollektiivselt tehtav loovtöö (3-5 õpilast) viiakse läbi 8.klassi II ja III trimestri jooksul.

2.2. Töö teostamine (protsess) - umbes 10 tundi.

2.3. Valmis töid esitletakse (kaitstakse) komisjoni ees.

3. Juhendamine

3.1. Igal rühmal/kollektiivsel töö on 1-2 juhendajat, individuaalsel töö on 1 juhendaja.

3.2. Loovtöö juhendaja on Tartu Descartes`i Kooli õpetaja. Õpilane võib kasutada loovtöö koostamisel kaasjuhendajat väljastpoolt kooli.

3.3. Ühel juhendajal võib olla juhendada maksimaalselt 3 loovtööd.

3.4 Õpilasel on võimalik valida ise teema koostöös juhendajaga.

4. Vormistus

4. 1. Iga töö kohta tuleb esitada vormikohane aruanne, mis sisaldab järgmiseid osi:

- tiitelleht (õppeasutus, töö pealkiri, töö liik, autor, juhendaja, koht, aasta), vt lisa 1,
- teemavaliku põhjendus,
- eesmärgid,
- tegevuste kirjeldused (töö käik, kasutatud meetodid, pildimaterjal),
- iga rühmaliikme panus, kui on tegemist kollektiivse tööga,
- kokkuvõte (eesmärkide saavutamine, hinnang tehtud tööle, milliseid oskusi loovtöö käigus arendati).

4.2. Loovtöö aruanne esitatakse arvutis A4 formaadis, salvestatud faililaiendiga doc või docx. Tekst peab olema rööpjoondatud ja kirjutatud lehe ühele poolele vertikaalse asetusega (Portrait), tähe suurus 12 punkti, reavahe 1,5, font Times New Roman. Lehe servadest jäetakse vasakult 4 cm, paremalt 2 cm, ülalt ja alt 2,5 cm kaugusele. Teksti lõigud eraldatakse tühja reavahega.

4.3. Juhul, kui loovtöös kasutatakse mingeid osi teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile.

4.4. Uurimistöö puhul lähtume TDK-i uurimistöö koostamise ja vormistusjuhendist (vt lisa 2)

5. Loovtööd võib asendada:

- osalemisega ühel olümpiaadil või konkursil, mis ajaliselt jääb loovtööde protsessiga samasse ajaperioodi (II või III trimester), selleks on vajalik nii õpilase (soov) kui juhendava õpetaja nõusolek,
- olümpiaadil või konkursil osalemise endale loovtööks valinud õpilane võib osaleda ka teistel olümpiaadidel või konkurssidel, aga loovtööna läheb arvesse ainult see, mille suhtes oli õpilase ja juhendaja eelnev kokkulepe.

6. Loovtööde kaitsmine

6.1. Loovtöö lõpeb kaitsmisega, mis toimub kevadtrimestril.

6.2. Loovtöö esitab õpilane suulise ettekandena, mille pikkus on koos esitajale suunatud küsimustega orienteeruvalt 8 min.

6.3. Kollektiivse töö puhul osalevad kaitsmisettekande esitlemisel kõik õpilased.

6.4 Loovtöö ettekannet näitlikustatakse slaidiesitluse abil (salvestatud faililaiendiga ppt või pptx), mis sisaldab järgmiseid osi:

- esileht (loovtöö pealkiri, autori nimi, juhendaja nimi),
- teemavaliku põhjendus,
- eesmärgid,
- tegevuste kirjeldused (sh fotod, videod tööprotsessist),
- iga rühmaliikme panus,
- kokkuvõte.

7. Hindamine

Juhendaja ja komisjon hindavad protsessi ja iga õpilase panust (kollektiivse töö puhul) vastavalt hindamisjuhendile.

Ajakava:

15. novembriks

- teemade kogumine aineõpetajatelt

20. november

- algab teemade valimine ja kokkulepete sõlmimine juhendajatega

15. detsembriks

- ettevalmistav periood on lõppenud. Kõigil õpilastel on teema ja juhendaja(d).

Jaanuar - märts

- tööde teostamine

Aprill - mai

- tööde esitlemine/kaitsmine

LISA 1. Tiitellehe vormistamise näidis

Tartu Descartes`i Kool

(Kirja suurus 12, joondus keskele)

Töö pealkiri

(kirja suurus 16, joondus keskele)

Loovtöö

8.klass

(kirja suurus 12, joondus keskele)

Koostaja: ees- ja perekonnanimi

Juhendaja: ees -ja perekonnanimi

(kirja suurus 12, joondus paremale)

Tartu 2017

(kirja suurus 12, joondus keskele)

Uurimistöö vormistusjuhend

1. Põhinõuded

Uurimistöö vormistatakse arvutil, arvestades töö arvutil vormistamise nõudeid. Uurimistöö trükitakse valgele paberile formaadis A4 (210×297 mm). Töö peab olema köidetud. Kõik leheküljed peavad olema nummerdatud, v.a. tiitelleht. Leheküljenumbrid paiknevad lehekülje all paremas servas. Uurimistöö ei tohi olla referatiivne, vaid peab sisaldama autoripoolseid järeldusi ja analüüsi.

Vormistatud uurimistöö jaguneb järgmisteks osadeks: tiitelleht, sisukord, peatükid, kokkuvõte, kasutatud kirjandus, lisad. Iga osa algab uuel lehelt (tuleb kasutada leheküljepeiri), osade pealkirjad on kujundatud samas stiilis ning algavad (v.a. tiitelleht) kolmanda rea kõrguselt (eelnevad kaks tühja rida on põhiteksti formaadis).

2. Töö tiitelleht peab kajastama järgmisi andmeid: õppeasutus, töö pealkiri ja liik (antud juhul *uurimistöö*), autori nimi, juhendaja nimi, töö kirjutamise koht ja aeg. (Vt tiitellehe näidis)

3. Sisukord on töö alguses, tiitellehe järel. Sisukorras on kõik töö osad selles järjekorras, sõnastuses ja numeratsiooniga, nagu need esinevad töös endas. Sisukord vormistatakse (genereeritakse automaatselt) kõige viimasena, et tagada leheküljenumbrite õigsus selles. (Vt sisukorra näidis)

4. Peatükid

Töö sisu jaguneb peatükkideks ja alapeatükkideks. Peatükkide pealkirjad kirjutatakse suuremas kirjas, alapeatükkide pealkirjades tuleb kasutada sellest väiksemat kirja. Pealkirjade vormistamisel kasutatakse laade, mis võimaldab hilisemat sisukorra automaatset genereerimist. Pealkirja lõppu punkti ei panda.

Peatükid nummerdatakse araabia numbritega ühest alates. Iga peatüki alapeatükk nummerdatakse samal viisil, jättes tähise sisse ka peatüki numbri. Numbritel vahel ja tähise lõpus on punkt. Kui tähisele osutatakse tekstis, siis selle lõpus punkti ei ole (nt alapeatüki 2.3.2 kohaselt). Alapeatükk algab samalt leheküljelt, kus eelmine alapeatükk lõppeb, kui seal on piisavalt ruumi. Uut alapeatükki ei tohi alustada lehekülje alläärest, kui pealkirja alla mahub ainult üks rida teksti; lõigu viimast, poolikut rida ei tohi viia järgmise lehekülje algusesse. (Vt sisulehekülje näidis)

5. Tekst peab olema rööpjoondatud ning jääma paberi servast vasakult 4 cm, paremalt 2 cm, ülalt ja alt 2,5 cm kaugusele. Tekst peab olema vormistatud järgmiselt: font *Times New Roman*, tähesuurus 12, reavahe 1,5. Paksemalt või kaldkirjas võib mõnd olulist terminit esile tõsta, ent sellega ei tohi liialdada, sõrendust ei kasutata. Võõrkeelsed sõnad ja väljendid tuleb esitada kaldkirjas. Lõigud eraldatakse üksteisest terve töö ulatuses ühtemoodi – kas tühja reaga või esimese rea taandega 0,5 cm kauguselt. (Vt sisulehekülje näidis)

Uurimistöös välditakse autori mina-vormi liigset kasutamist, soovitatav on kasutada umbisikulist vormi (nt "töös käsitletakse, analüüsitakse, uuritakse, hinnatakse" või "on käsitletud, analüüsitud").

Teksti vormistamisel tuleb arvestada, et:

- iga kahe sõna vahele käib ainult üks tühik;
- kirjavahemärkide ette tühikut ei käi, järele käib;
- sulgude ja jutumärkide puhul sissepoole tühikuid ei käi, väljapoole käivad;
- sidekriipsu ümber tühikuid ei käi, mõttekriipsu ümber käivad.

6. Tabelid ja joonised (sh fotod, diagrammid, graafikud, kaardid) peavad olema informatiivse tähendusega ega tohi korrata teksti sisu. Juhul, kui infot on võimalik edastada sõnades selgemini ja mõistetavamalt, tuleb eelistada teksti. Näiteks lause "80% eestlastest on kannatanud kõhuvalu käes" ei vaja kaunistavat tabelit ega diagrammi, sest info on sõnadeski piisavalt arusaadav.

Kõik tabelid ja joonised peavad olema nummerdatud ja allkirjastatud (nt. *Diagramm 1. Õpilaste arv erinevatel õppeaastatel*). Tabeli või joonise allkiri peab olema vormistatud fondis *Arial*, suurus 10, paks kiri. Allkiri peab muutma tabeli või joonise mõistetavaks ilma täiendava tekstita ning väljendama võimalikult täpselt selle sisu. (Vt sisulehekülje näidis) Ükski tabel ega joonis ei tohi esineda viiteta tekstis (nt. *tabeli 1 põhjal saame järeldada ...*). Soovitatav on väga mahukate tabelite paigutamine lissasse ning nende alusel tehtud järelduste selgesõnaline esitamine tekstis.

7. Viitamine on vajalik töö allikatest saadud teksti või andmete eristamiseks töö autori tekstist. Viitamisel tuleb eristada tsitaati ja refereeringut.

Tsitaat peab olema täpne ja vastama originaalile. Tsitaadi algusest, keskelt või lõpust ärajäetud sõnade asemele pannakse mõttepunktid. Tsitaat esitatakse jutumärkides või kaldkirjas. Viide tsitaadile pannakse kohe tsitaadi järele.

Refereering on teise autori või allika sisu konspekteriv või kommenteeriv esitamine oma töös. Refereeringu esitusest peab selguma, missugused mõtted kuuluvad refereeritavale autorile ja kust algavad töö autori kommentaarid. Ühelauselise refereeringu puhul pannakse viide lause lõppu punkti ette, mitmelauselise refereeringu puhul lause järele pärast punkti.

Viitamissüsteem peab kogu uurimistöö ulatuses olema ühtne. Autor võib valida ühe kolmest alljärgnevast viitamissüsteemist.

Nimi/aasta viitamise puhul esitatakse viitena nurksulgudes autori nimi, teose ilmumisaasta ja võimalusel leheküljenumber. Näide: E. Nirk väidab, et “täheledatav on ühtlasi kujutluse mitmeplaanilisuse ja meeleolulise nüansseerimise taotlus ning ka arenenum stiiliteadlikkus” [Nirk 1983, lk 129].

Kui autoreid on rohkem kui üks, võib kasutada lühendit "jt". Näide: [Nirk jt 1983]. Kui autor ei ole teada, kasutatakse teose pealkirja või selle algust. Näide: [Eesti kirjanduse ... 1979]. Kui viidatakse märksõnale teatmeteoses, märgitakse teose pealkiri või selle lühend, ilmumisaasta ja märksõna. Näited: [Vikipeedia, *sub* René Descartes], [ÕS 2006, *sub* font].

Numbrilise viitamise puhul esitatakse viitena nurksulgudes allika järjekorranumber ja võimalusel leheküljenumber. Näide: E. Nirk leiab, et autorid väljendavad erinevaid meeleolusid ja kirjutavad ühtsemas stiilis [1, lk 129].

Joonealuse viitamise puhul esitatakse tekstis viite number ülaindeksina, allikakirje lisatakse sama lehekülje lõppu joone alla, tuues ära kõik olulised andmed allika kohta. Näide:

¹ Andašev, A., Solovjov, S. *Minu arvutiõpik. II osa*. Tallinn, 2004. Lk 34, 36.

Joonealuseid viiteid võib nummerdada kas ühe lehekülje piires, peatüki ulatuses või läbi kogu töö, ent allikakirje ja viide peavad olema igal juhul samal leheküljel.

8. Allikad (vt allikate loetelu näidis)

Kasutatud allikate nimestik töö lõpus peab sisaldama kõiki allikaid, millele on töös viidatud ja vastupidi – igale allikale loetelus peab vastama viide.

Allikate loetelu tuleb nimi/aasta viitamise puhul esitada tähestikulises järjekorras autori nime (selle puudumisel pealkirja) järgi.

Numbrilise viitamise puhul tuleb allikate loetelu koostada viidete töös esinemise järjekorras. Loetelu järjekorranumber peab vastama viites kasutatud numbrile.

Viitekirje peab sisaldama teose autori perekonnanime, eesnime esitähte, teose pealkirja kaldkirjas, ilmumiskohta ja -aastat.

Ka veebiallikate puhul tuleb tuvastada autor või väljaandja ning tuua viitekirjes ära pealkiri, võimalusel väljaandmise aasta ning sulgudes kuupäev, millal viimati allikat kasutati. Arhiivimaterjalidele viidates näidatakse järgmised andmed: arhiivi nimetus, fond, nimistu ja säilitusühiku number.

Allikate loetelus tuleb dokumenteerida ka suulised või eraviisilised allikad (vestlused, loengud, telefonikõned, kirjad, küsitlused jms). Neile viitamisel märgitakse allika laad, tsiteeritava või refereeritava isiku nimi, kuupäev ning allika asupaik.

9. Lisad loetletakse sisukorras ühekaupa. Iga lisa pealkiri algab sõnaga *Lisa*, mida vajadusel (kui lisasiid on rohkem kui üks) täiendab järjekorranumber. Igal lisal peab olema ka sisuline pealkiri (nt *Lisa 1. Honoré de Balzaci teoste täielik loend*). Kui lisasiid on ainult üks, siis lisale numbrit ei panda, pealkiri aga küll (nt *Lisa. Uuritava aparaadi skeem*).

10. Sisukorra näidis

Sissejuhatus	3
1. Somaalia üldandmed ja nende seos piraatlusega	5
2. Piraadid – kes nad on?	8
2.1. Positsioon ühiskonnas	8
2.2. Piraadid endist	9
3. Piraatide rünnakud	10
3.1. Rünnakute kronoloogia	10
3.2. Tegutsemine	15
Kokkuvõte	23
Kasutatud allikad	25
Lisad	27
Lisa 1. Fotod piraatlusest	27
Lisa 2. Kaart piraatide rünnakutest	31

11. Tiitellehe näidis

Tartu Descartes'i Kool

Pealkiri

Uurimistöö

autori ees- ja perekonnanimi
juhendaja ees- ja perekonnanimi

Tartu 2017

12. Sisulehekülje vormistuse näidis

2. Küsitlustulemuste analüüs

2.1. Infoallikate kasutamine õppimisvõimaluste kohta teabe saamiseks

Enamus infot edasiõppimisvõimaluste kohta saavad 9. kl õpilased oma sõpradelt (86,4%) ja vanematelt (72,0%, vt tabel 1). 11.kl hulgas on see mõnevõrra väiksem (79,6% ja 48,9%). Siit järeldub, et suures osas toetutakse koolivalikul sõprade arvamusele. Põhikoolieas olevate õpilaste arvamuse kujundamisel mängivad olulist rolli ka vanemad ja klassijuhataja (9. kl 33,1%, 11. kl 11,7%). Gümnaasiumiõpilased aga kasutavad rohkem teisi infoallikaid.

Infoallikad	9.kl	%	11.kl	%
Info ajalehest, ajakirjad	48	40,7%	51	37,2%
Info internetist mujalt (otsingumootorid)	82	69,5%	115	83,9%
Info koolide kodulehed	74	62,7%	117	85,4%
Info teatmikest, flaieritelt, plakatitelt	47	39,8%	76	55,5%
Info televiisorist	47	39,8%	42	30,7%
Info raadiost	9	7,6%	9	6,6%
Info infomessidelt (Intellektika, Teeviit)	12	10,2%	62	45,3%
Info raamatukogust	14	11,9%	9	6,6%
Info koolistendilt	25	21,2%	32	23,4%
Info klassijuhatajalt	39	33,1%	16	11,7%
Info teavitamis- ja nõustamiskeskuste kodulehed ja maakondlikud portaalid	6	5,1%	2	1,5%
Info sõpradelt/tuttavatelt	102	86,4%	109	79,6%
Info vanematelt/sugulastelt	85	72,0%	67	48,9%

Tabel 1. Infoallikate kasutamine 9. ja 11.kl õpilaste hulgas.

2.2. Õpilaste rahulolu rühmaga

Enamus õpilasi on oma õpperühmaga rahul. Inglise keele rühmade puhul võib aga täheldada, et rahulolematust suureneb madalamates tasemerühmades, näiteks inglise keele rühmas I4 on rahulolematute õpilaste hulk koguni 63 % (vt diagramm 11).

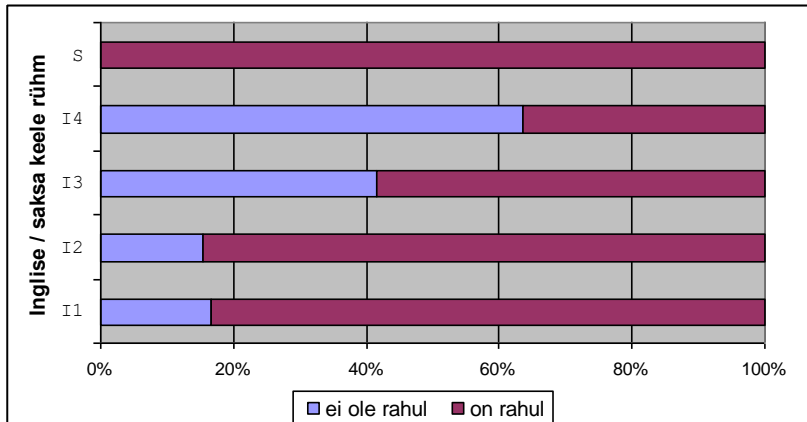

Diagramm 11. Õpilaste rahulolu inglise/saksa keele rühmaga.

13. Allikate loetelu näidis

Kasutatud allikad

1. Ilves, G. *Loodusõnnetused, mis vapustavad maailma*. Tallinn: Asporal, 1999.
2. Liiber, Ü. (koostaja). *Üldmaateadus gümnaasiumile*. Eesti Loodusfoto, 2004.
3. Pehk, T. *Aafrikas sureb igal aastal kaks miljonit vastsündinut*. 2006.
<http://novosti.etv24.ee/index.php?0560094>. (26. november 2010)
4. E-kiri Eesti Punase Risti presidendilt Urmo Kööbilt uurimistöö autorile. 12. oktoober 2010.
5. Espenberg, A. *Nigeri nälgivate laste päästmisega ollakse juba hiljaks jäänud*. Eesti Päevaleht, 17. august 2005.
6. BBC. *Aafrika näljahäda süveneb*. Postimees, 12. august 2005.
7. Küsitlus Etioopias ja Nigeris vabatahtlikena viibinutele. 10. mai 2010. Küsitlustulemused autori valduses.
8. Vikipeedia. *Lähisekvatoriaalne vööde*.
http://et.wikipedia.org/wiki/Lähisekvatoriaalne_vööde. (4. september 2010)
9. Nations Online. *Countries of the World. Niger*.
<http://www.nationsonline.org/oneworld/niger.htm>. (12. aprill 2010)
10. Intervjuu Päästeameti peadirektori Kalev Timbergiga. Tallinn, 3. oktoober 2010.
Helisalvestis autori valduses.
11. Population reference bureau. *Etioopia üldandmed*.
http://www.prb.org/Datafinder/Geography/Summary.aspx?region=38®ion_type=2. (6. jaanuar 2011)
12. Tammets, T. *Uputus ja põud: sademete režiimi kaks äärmust*. Eesti Loodus, nr 2010/12.
13. Vestlus Etioopias päästemissioonil viibinud Maria Kasega. Tartu, 11. november 2010.
Üleskirjutis autori valduses.
14. Conniff, R., Johns, C. *Cheetahs ghosts of the grasslands*. National Geographic, No 6, December 1999.
15. Riigiarhiiv. Fond 80. Riigikogu. Säilitusühik 46.